

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

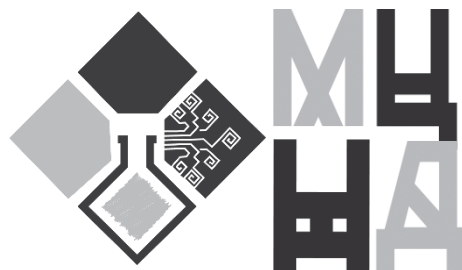
26 КВІТНЯ 2024 РІК

М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, УКРАЇНА

**«НАУКОВІ ТРЕНДИ
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

НАУКОВІ ТРЕНДИ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

| 26 квітня 2024 рік
м. Івано-Франківськ, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2024

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Зрада С.І.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 33 від 25.04.2024 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 48 від 05.01.2024**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

Н 34 **Наукові тренди постіндустріального суспільства:** збірник наукових праць з матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, м. Івано-Франківськ, 26 квітня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. — 288 с.

ISBN 978-617-8312-26-8

DOI 10.62731/mcnd-26.04.2024

Викладено матеріали учасників VI Міжнародної наукової конференції «Наукові тренди постіндустріального суспільства», яка відбулася 26 квітня 2024 року у місті Івано-Франківськ.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2024

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2024

ISBN 978-617-8312-26-8

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧАС ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В КОНТЕКСТІ ГЕНДЕРНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ВВНЗ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	
Рудь К.В.....	221

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	
Прядко О.М.....	228

УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	
Радченко О.Я., Шум'як Н.Р.....	230

СЕКЦІЯ XVIII. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ЗАХИСНІ АНТИСТРЕСОВІ РЕАКЦІЇ ЛЮДИНИ	
Ташматов В.А., Беляєва К.О.....	233

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ПАНІКИ: ВЗАЄМОДІЯ З ЕКСТРЕМАЛЬНИМИ СИТУАЦІЯМИ	
Дудка О.Д.....	236

ПСИХОЛОГІЯ ПОЧУТТІВ, КОХАННЯ ТА ЗАКОХАНІСТЬ	
Ташматов В.А., Аношина В.І.....	239

СЕКЦІЯ XIX. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

ADVANCEMENTS IN TECHNIQUES FOR PHYSICAL REHABILITATION	
Pavlenko M.	242

ВАЖЛИВІСТЬ ДЕНАТУРАЦІЇ БІЛКА ДЛЯ ЛЮДСЬКОГО ОРГАНІЗМУ ТА ПАТОЛОГІЇ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОРУШЕННЯМ ЦЬОГО ПРОЦЕСУ	
Вадюк А.В.....	245

ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ СЕРЕД МОЛОДІ	
Марчук А.В., Шнейдер О.А., Мокрякова М.І.....	247

РОЛЬ С-РЕАКТИВНОГО БІЛКА ПРИ ПАТОЛОГІЯХ	
Кондратенко О.К., Маланія М.Д.....	249

РОЛЬ ПРОЗАПАЛЬНИХ ЦИТОКІНІВ У ПАТОЛОГІЇ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ	
Мазур Р.М.	252

РОЛЬ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ У ПІДТРИМАННІ КОГНІТИВНИХ ФУНКЦІЙ	
Юрко Є.А., Єскін О.Р.....	255

УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Радченко Ольга Яківна

ORCID ID: 0000-0003-3403-4172

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна*

Шум'як Наталія Романівна

здобувач магістерського ступеня факультету педагогіки і психології
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна*

На сучасному етапі розвитку суспільство потребує соціально активних та свідомих громадян, які здатні робити відповідальний вибір, усвідомлювати наслідки своєї діяльності, ефективно взаємодіяти і співпрацювати з іншими. Така необхідність актуалізує питання розвитку учнівського самоврядування, яке «дозволяє залучати дітей та молодь до прийняття рішень; сприяє захисту прав та інтересів учнів; передбачає реалізацію інтересів учнів, підтримку їхніх здібностей, прав та свобод; створює умови для самореалізації учнів та налагодження контактів та реалізація спільних проектів, ініційованих учнями» [5].

У Концепції Нової української школи серед 10 ключових компетентностей виділено соціальну та громадянську компетентності, що передбачають «усі форми поведінки, які потрібні для ефективною та конструктивною участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів. Повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття» [2, с. 12].

Науковці звертають увагу, що «саме галузь освіти, яка є середовищем широкої взаємодії та ключовою галуззю підготовки членів цього суспільства змін, набуває пріоритетності у необхідних трансформаціях та розвитку людського капіталу протягом життя» [3] та акцентують увагу на тому, що «шкільна освіта є етапом підготовки людини до активного входження у самостійне доросле життя, а питання управління шкільною освітою набуває нового формату функціонування школа як спільнота закладу (освітня і зацікавлена) – галузеві освітні органи – освітня спільнота країни – місцеві / суспільні організації» [там же].

Таким чином, ми вважаємо, що саме завдяки ефективній організації та розумному управлінню учнівським самоврядуванням можна формувати активне та свідоме майбутнє покоління громадян України. Повністю погоджуємося з висновками науковців, які звертають увагу, що участь дитини в діяльності учнівського самоврядування дає їй можливість: розвивати свої комунікативні, організаторські та лідерські якості; реалізувати особистісний та творчий потенціал; відчувати причетність до громадських та державних справ; вчитися толерантності; розширювати світогляд, своє інформаційне поле; самовдосконалюватися та самореалізовуватися як особистість; формувати відповідальність, почуття колективізму; реалізувати соціальні ініціативи, знайти своє місце у громадському

житті [1, с.10].

Окрім того, на нашу думку, дієве учнівське самоврядування сприяє: вмінню працювати в команді – взаємодіяти і співпрацювати; формуванню емпатії; цінуванню особистості з її неповторними рисами та якостями; створенню умов для розвитку сильних та слабких сторін учнів.

З метою вивчення діяльності учнівського самоврядування та його можливостей у ТНБК ШМЛН№15 ім. Лесі Українки «Нова хвиля» м. Тернополя нами було запропоновано опитування (Googlform <https://forms.gle/SxhY4x2Bh6jNHRc88>) серед здобувачів освіти (6-11 класів), у якому взяло участь 140 респондентів.

Результати опитування засвідчили, що 58,6% учнів знають про функціонування у закладі учнівського самоврядування, але 13,6% вважає, що воно діє формально, а 27,8% нічого не знає про його роботу. При цьому 75,7% зазначає позитивний вплив учнівського самоврядування на життя та діяльність закладу освіти, 18,6% – не помічають впливу, а 5,7% відзначають його негативний вплив. Такі результати, на наш погляд, насамперед свідчать про те, що не усі учасники освітнього процесу обізнані з діяльністю, завданнями та роллю учнівського самоврядування.

При цьому за результатами опитування бачимо, що учні вважають, що учнівське самоврядування значною мірою може впливати на діяльність закладу, зокрема: на виконання учнями своїх обов'язків – 64,3%; на життя класу – 63,6%; на поведінку учнів – 62,9%; на організацію виховних заходів – 56,4%; на організацію дозвілля – 44,3% (див. Рис. 1):

140 відповідей

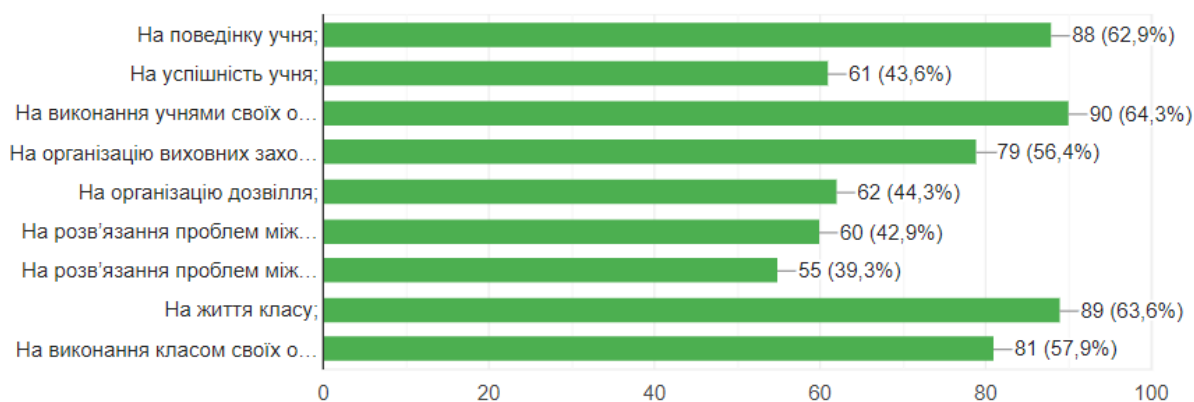

Рис. 1. Вплив учнівського самоврядування на життя та діяльність школи (у %)

Приємно відзначити, що на запитання «Яке громадське доручення хотів/ла би виконувати? (в інтересах школи чи класу)» лише 16 % вказали, що жодного. При цьому 84% дітей зазначили різні напрямки діяльності: волонтерська діяльність; кіберзахист; фото- відео- звукооператор; відповідати за порядок та дисципліну; допомога ЗСУ; організація свят; щось пов'язане з дизайном і креативністю; догляд за рослинами; займати керівні посади (голова парламенту, староста, заступник); ведення соцмереж, створення контенту; організація спортивних заходів тощо. Такі результати свідчать про високий рівень готовності дітей до участі у громадській діяльності в школі, однак відповідь на запитання «Чи береш ти участь у загальношкільних заходах?» демонструє наступну картину: 24,3 % беруть, а 23,6% – ні (див. Рис. 2):

140 відповідей

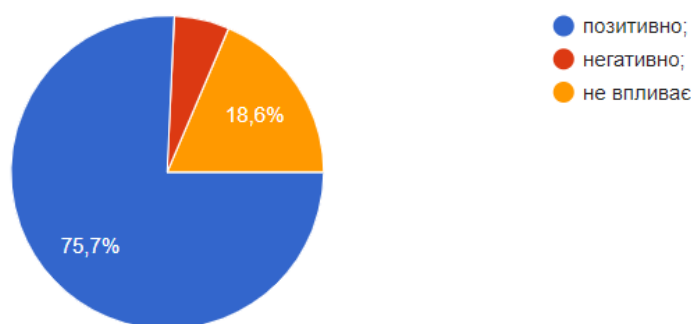

Рис. 2. Участь учнів у загальношкільних заходах (у %)

Таким чином, аналіз лише частини запитань засвідчує, що потенціал учнівського самоврядування – значний, але його організація потребує удосконалення, а це на нашу думку можливе за умови дієвого механізму управління учнівським самоврядуванням, глибшого і повнішого делегування повноважень «зверху-вниз» у поєднанні з наділенням відповідальністю, що вимагає побудови нової моделі управління учнівським самоврядуванням у закладі. Така модель на наш погляд повинна будуватися на принципах відкритості, демократичності, інноваційності. А також вважаємо за доцільне акцентувати увагу на двох принципах освітнього менеджменту (за В. Масловим), від реалізації яких суттєво залежатиме ефективність учнівського самоврядування, а саме [4, с. 89-90]:

– принцип демократії та централізму є одним із фундаментальних чинників, що забезпечує ефективну управлінську діяльність керівника. Ефективне управління ґрунтується на чіткому розподілі влади між особистістю і відповідними структурами з конкретно визначеним механізмом, що регулює відносини між ними;

– принцип соціальної детермінації. Вимагає передусім розуміння керівником головних соціальних завдань, суспільної ідеології освіти на конкретному етапі історичного розвитку держави.

Проведене дослідження представляє наявний стан речей щодо сформованості учнівського самоврядування у закладі освіти і розкриває перспективи для побудови дієвої моделі учнівського самоврядування, яка б могла сприяти формуванню громадянських та соціальних компетентностей учнів.

Список використаних джерел:

- Єрмаков І. Г., Кириченко В. І., Ковганич Г. Г., Спіжева Д. В. Учнівське самоврядування: структура, зміст і концепція розвитку, проектна діяльність, досвід організації. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 112 с.(Б-ка журн. «Управління школою»; Вип5(65)). URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/423835.pdf (дата звернення 19.04.2024 р.).
- Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 15.04.2024 р.).
- Максименко О. Інновації в управлінні шкільною освітою у глобалізованому світі. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/623/623> (дата звернення 18.04.2024 р.).
- Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: [навч. посібн.] Вінниця, 2018. 196 с.
- Учнівське самоврядування. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/uchnivske-samovryaduvannya> (дата звернення 15.04.2024 р.).